

Στην ενότητα αυτή θα μάθεις:

- ✓ Γιατί αφήνουμε μηνύματα.
- ✓ Να αφήνεις σύντομα μηνύματα, προφορικά και γραπτά.
- ✓ Να βάζεις διαλυτικά, απόστροφο και ενωτικό, όταν γράφεις.
- ✓ Να διαβάζεις και να γράφεις τους διφθόγγους.

26 Οκτωβρίου,
του Αγίου Δημητρίου.
Να ευχηθώ στη
θεία Δήμητρα.

Πέρασα να σε
δω αλλά δε σε
βρήκα. Θα σου
τηλεφωνήσω το
απόγευμα. ❤️
Χαρά

Μαρά, φεύχω για το σχολείο.
Πίρε η γιαγιά. Θα περάσει
το απόγευμα από το σπίτι
Λουκάς

Λουκά, γεια.
Είμαι ο Αρμπέν.
Ήθελα να βγούμε
να παίξουμε,
αλλά δε σε βρήκα.

- ☀️ Ποιος έχει αφήσει καθένα από τα παραπάνω μηνύματα και γιατί;
- ☀️ Εσύ έχεις πάρει ποτέ μήνυμα; Από ποιον;
- ☀️ Έχεις αφήσει ποτέ μήνυμα σε κάποιον; Τι του έλεγες ή τι του έγραφες;

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

1

Η Χαρά, ο Λουκάς, η Γαλήνη και ο Αρμπέν προετοιμάζονται για το ταξίδι τους στη Χωχαρούπα. Όλοι σκέφτονται συνέχεια τι θα χρειαστούν στο δρόμο. Δεν ξέρουν τι καιρό θα κάνει ούτε πώς θα είναι στη Χωχαρούπα. Έτσι, προσπαθούν να μην ξεχάσουν κάποια βασικά πράγματα, όπως τρόφιμα, ρούχα και άλλα.

Γιατί ανησυχούμε άδικα; Ας βρούμε στον τηλεφωνικό κατάλογο κάποιο τηλέφωνο της Χωχαρούπας. Θα τηλεφωνήσουμε στην τουριστική αστυνομία της Χωχαρούπας και θα ρωτήσουμε όλα αυτά που χρειάζεται να γνωρίζουμε για το ταξίδι! Θα πάρω τηλέφωνο το Λουκά, για να του πω την ιδέα μου!

«Ο Κώστας, η Μάρθα και ο Λουκάς απουσιάζουν. Αφήστε το μήνυμά σας!»

Λουκά, γεια! Η Γαλήνη είμαι! Μου ήρθε μια ιδέα για το ταξίδι. Όταν γυρίσεις, πάρε με τηλέφωνο να σου την πω!

Στο μεταξύ η Γαλήνη, για να μη χάνει χρόνο, αρχίζει να ψάχνει στον τηλεφωνικό κατάλογο. **Βλέπει σε μια σελίδα πολλά ονόματα χωρών.** Τα διαβάσει όλα με τη σειρά:
Αίγυπτος, Αλβανία, ..., Βουλγαρία, Ελλάδα, Ιαπωνία, ..., Κίνα, Κορέα, ..., Ουκρανία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Τουρκία, ..., Φιλιππίνες...

- ☀ Ξέρεις κάποιες από τις χώρες αυτές;
- ☀ Βρες τες στο χάρτη με τη βοήθεια του δασκάλου ή της δασκάλας σου.

Μάθε να γράφεις σωστά τη φράση με τα έντονα γράμματα.

- ☀ Τι σκέφτονται συνέχεια οι τέσσερις φίλοι;
- ☀ Τι σκέφτηκε να κάνει η Γαλήνη, για να βρουν πληροφορίες για τη Χωχαρούπα;
- ☀ Σε ποιον άφησε μήνυμα η Γαλήνη;
- ☀ Πώς νομίζεις ότι οι άνθρωποι έπαιρναν ή έστελναν μηνύματα ο ένας στον άλλο στα παλιά χρόνια;

Θα ήθελες αυτή τη στιγμή να αφήσεις μήνυμα σε κάποιον; Σε ποιον; Γράψε **στο τετράδιό σου** τι θα του έλεγες.

Ύστερα από ποια χώρα θα έπρεπε να βρίσκεται η Χωχαρούπα στον τηλεφωνικό κατάλογο;

Πήγαινε στην **άσκηση 1** στη σελίδα 31 του **Τετραδίου Εργασιών**. Μετά άφησε και εσύ τα δικά σου μηνύματα στις ασκήσεις **2** και **3**, στις σελίδες 31 και 32.

2

Σκέψεις πριν από το ταξίδι

Η Γαλήνη νύσταξε και αποφάσισε να πάει για ύπνο. Πριν ξαπλώσει, πήρε ένα χαρτάκι και άφησε ένα μήνυμα στη μητέρα της:

Μαμά, αύριο ξύπνα με νωρίς. Δεν έχω βρει τα παιδιά ούτε το τηλέφωνο της Χωχαρούπας. Φαντάζομαι ότι θα είναι μια χώρα νεραϊδιών όπως στα παραμύθια...
Ή μήπως είναι ένα γραφικό χωριό με γαιδουράκια; Ελπίζω να τα καταφέρουμε!

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

Με τις σκέψεις αυτές να της **χαϊδεύουν** το μυαλό, αποκοιμήθηκε...

Χμ! Πολύ ωραίο το μήνυμα της Γαλήνης.
 Όμως μήπως λείπει κάτι από ορισμένες λέξεις;
 Μπορείς να βρεις από ποιες; Εγώ δεν καταλαβαίνω τι
 είναι μια χώρα **νεραιδών**. Εσύ; Ποιες άλλες λέξεις
 δεν καταλαβαίνεις; Γιατί; Να σου πω ένα μυστικό;
 Πρόσεξε τη λέξη **χαϊδεύουν** και τα σημαδάκια πάνω
 από το **ι** και θα μαντέψεις... Το βρήκες;

Διάβασε δυνατά τις παρακάτω λέξεις.

Τα **ει**, **αι**, **οι** και **αυ** ακούγονται το ίδιο με τα **εϊ**, **αϊ**, **οϊ** και **αϋ**; Σε τι διαφέρουν;

ειρήνη	θεικός
παιδιά	γαϊδούρια
οικογένεια	κοροϊδεύω
αυλή	αϋπνία

Αντίγραψε τις λέξεις στο τετράδιό σου και μάθε να τις γράφεις σωστά.

Τα σημαδάκια •• που μπαίνουν πάνω από ορισμένα γράμματα τα λέμε διαλυτικά! Αυτά ξέχασε να βάλει η Γαλήνη στις λέξεις του μηνύματός της. Ξέρεις γιατί τα ονομάζουμε έτσι; Γιατί μας λένε να μη διαβάζουμε το **ει** σαν **ι**, το **αι** σαν **ε** και το **οι** σαν **ι**, αλλά να τα διαλύουμε, να τα χωρίζουμε σε δύο ήχους: **εϊ**, **αϊ**, **οϊ**.

Για να δεις τι κάνουν τα διαλυτικά στις λέξεις, πήγαινε στην **άσκηση 4** στη σελίδα 32 του **Τετραδίου Εργασιών**. Θα γελάσουμε πολύ με τις λέξεις που αλλάζουν!

3

Πριν κοιμηθεί, η Γαλήνη διάβασε μια ιστορία με αποχαιρετισμούς. Σκέφτηκε ότι θα πρέπει και εκείνη να αποχαιρετήσει συγγενείς και φίλους, πριν ξεκινήσει για τη Χωχαρούπα.

Στο καλό, χελιδονάκια

Ο αντικρινός κυρ-Χελιδόνος είδε το χελιδονορολόι του και ρώτησε: «Έτοιμοι; Τα πράγματά μας είναι έτοιμα;».

Η γυναίκα του είπε: «Ναι, είμαστε έτοιμοι».

Κάθισε να ξεκουραστεί σ' ένα φύλλο απάνω. Το φύλλο τρεμούλιασε συγκινημένο.

Ο κυρ-Χελιδόνος ήταν ανήσυχος και ρώτησε πάλι: «Δεν ξεχάσαμε τίποτα;». Το ίδιο ανήσυχη ήταν και η κυρα-Χελιδόνα.

Τα χελιδονάκια, που όση ώραμίλαγαν οι γονείς τους αυτάτσιμολογιόντουσαν, είπαν: «Δεν αποχαιρέτησαμε τους φίλους μας».

Οι φίλοι τους, τα παιδιά, εκείνη την ώρα κάνανε μάθημα. Ο Φριφρής στάθηκε στο πεζουλάκι του παραθυριού. Ευγενικά χτύπησε το τζάμι. «Παιδιά, ήρθε η ώρα να φύγουμε» έλεγε το χτύπημά του.

Ο δάσκαλος το άκουσε και είπε στα παιδιά: «**Τα χελιδόνια φεύγουν. Πάνε σε ζεστές χώρες. Ελάτε να τα αποχαιρέτήσουμε**».

Προσαρμογή από το βιβλίο της Γαλάτειας Σουρέλη, «Ο αγέρας παίζει φλογέρα», εκδ. Τήνος

Μπορείς να διηγηθείς τι συμβαίνει στην ιστορία;

Μάθε να γράφεις σωστά τις φράσεις με τα έντονα γράμματα.

Εκτός από τα διαλυτικά, υπάρχει και ένα άλλο σημαδάκι. Το λένε **ενωτικό**, επειδή ενώνει λέξεις όπως **αϊ-**, **γερο-**, **κυρα-** με άλλες που ακολουθούν. Είναι έτσι: **-**.

Χρωμάτισε όλα τα **ενωτικά** που υπάρχουν στο παραπάνω κείμενο.

4

Και η Χαρά σκεφτόταν το ταξίδι. Πριν την πάρει ο ύπνος, διάβασε ένα παραμύθι, όπως κάθε βράδυ.

Ο αϊτός και το αηδόνι

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας αϊτός που είχε για γείτονα ένα αηδόνι το οποίο κελαηδούσε πιο ωραία από όλα τα πουλιά του δάσους. Το αηδόνι θαύμαζε τον αϊτό για τα μεγάλα δυνατά φτερά του, και ο αϊτός θαύμαζε το αηδόνι για το κελάηδημά του.

Μια μέρα λέει ο αϊτός στο αηδόνι: «Αηδόνι, βόηθα με να μάθω να κελαηδώ όπως εσύ». «Μετά χαράς» είπε το αηδόνι και άρχισε να δείχνει στον αϊτό πώς πρέπει να τραγουδά. Ο αϊτός όμως, όσο και αν προσπαθούσε, δεν μπορούσε να τραγουδήσει.

Την άλλη μέρα λέει το αηδόνι στον αϊτό: «Αϊτέ, θα μου μάθεις να φτερουγίζω ψηλά κουβαλώντας πράγματα, όπως αυτό το ρόιδο;». «Μετά χαράς» είπε ο αϊτός, μα όσο και αν προσπαθούσε να δείξει στο αηδόνι πώς να κρατά το ρόιδο και να πετά ψηλά, το αηδόνι δεν τα κατάφερνε. Το ρόιδο έπεσε και άνοιξε στη μέση.

Ένας γάιδαρος που περνούσε από εκεί τους λέει: «Είναι καλύτερο να σας αρέσει αυτό που είστε παρά να θέλετε να μοιάσετε σε κάποιον άλλο!».

Τι ήθελε ο αϊτός και τι το αηδόνι; Το κατάφεραν;

Τι τους συμβούλεψε ο γάιδαρος;

Μπορείς να χρωματίσεις όλα τα **αϊ**, **άι**, **αη**, **οϊ**, **όι** και **όη** του παραμυθιού;

Αντίγραψε στο τετράδιό σου τις λέξεις του κειμένου που έχουν αϊ, άι, αη, οϊ, όι και όη και μάθε να τις γράφεις σωστά.

Τα **αϊ**, **άι**, **αη**, **οϊ**, **όι** και **όη** λέγονται δίφθογγοι.

5

Ο Λουκάς γύρισε στο σπίτι του αργά και δεν τηλεφώνησε στη Γαλήνη. Πριν πάει για ύπνο, θυμήθηκε ξαφνικά ότι δεν είχε κάνει ακόμη την άσκησή του για το σχολείο. Το μυαλό του ήταν συνέχεια στη Χωχαρούπα και είχε ξεχάσει εντελώς την άσκηση.

Η άσκηση έλεγε: «Οι παρακάτω προτάσεις είναι σωστές. Όμως μπορείς να σβήσεις εννιά γράμματα και να είναι και πάλι σωστές! Πώς γίνεται αυτό;».

Για να σε βοηθήσω, θα σου πω ένα μυστικό. Πολλές φορές, για να διαβάζουμε πιο εύκολα, κόβουμε κάποια γράμματα από τις λέξεις. Προσοχή όμως! Υπάρχουν κανόνες. Για παράδειγμα, μπορούμε να πούμε «τ' αεροπλάνα», για να μη λέμε πολλά **ααα!** Το ίδιο μπορούμε να κάνουμε με τα φωνήεντα **ε** και **ο** και με το δίψηφο φωνήεν **ου**. Όταν αφαιρούμε ένα φωνήεν, το σημαδάκι που βάζουμε στη θέση του είναι η **απόστροφος** **'**.

Στο παρακάτω κείμενο σβήσε εννιά γράμματα και βάλε στη θέση τους την απόστροφο **'**.

Τα αεροπλάνα πετούν ψηλά. Το όνειρό μου ήταν πάντα να μπω σε ένα αεροπλάνο. Και να που πραγματοποιήθηκε. «Να ακούς την αεροσυνοδό» μου είπε η μαμά μου. «Θα ανεβείς προσεκτικά» μου είπε η αεροσυνοδός. Σιγά το δύσκολο! Μπήκα με ενθουσιασμό στο ωραιότερο αεροπλάνο, που με έφερε σε ένα μέρος ονειρεμένο! Αχ! Θα ήθελα να μείνω εδώ για πάντα!

Και αν τα γράμματα σβηστούν, στη θέση τους πάλι μπορούν να μπουν! Πήγαινε στην **άσκηση 5** στη σελίδα 33 του **Τετραδίου Εργασιών**.

Σημαία μας η ειρήνη

Ελάτε, παιδιά, να κάνουμε
σημαία μας την ειρήνη.
Ελάτε, παιδιά, να κλείσουμε
τον πόλεμο στη σπηλιά.

Τα χέρια μας να ενώσουμε
κι υπόσχεση να δώσουμε
πως στη δική μας την καρδιά
ειρήνη θ' ανθίσει, παιδιά.

Γιώργος Σακελλαρίδης

Η σημαιούλα μου

Τη σημαιούλα μου κρατώ
και με καμάρι περπατώ.

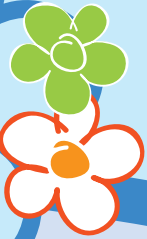
Την ανεμίζω πιο ψηλά.
Τη βλέπει ο ήλιος και γελά.

Για χάρη της κι ο ουρανός
γίνεται ακόμα πιο λαμπρός.

Τη δείχνω τώρα στο γιαιλό.
Το κύμα πιάνει το χορό.

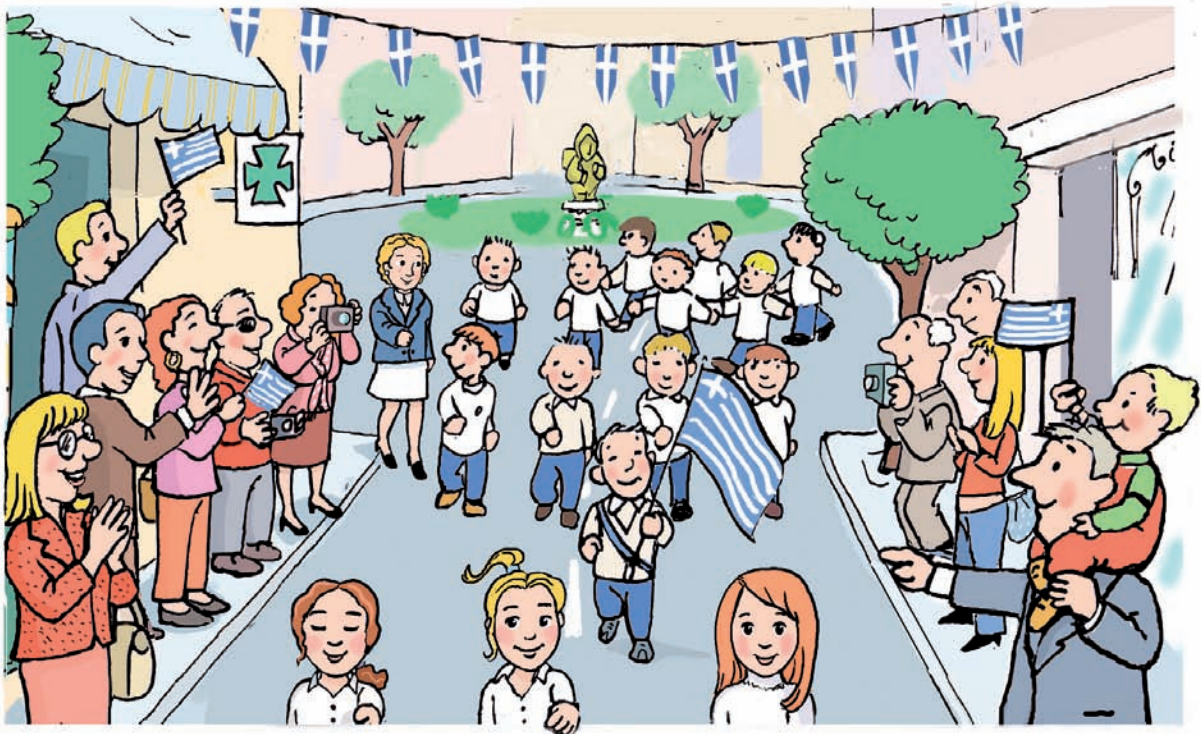
Γιάννης Κρόκος

Στην ενότητα αυτή θα μάθεις:

- ✓ Να ακούς, να καταλαβαίνεις και να λες και εσύ ένα παραμύθι.
- ✓ Να φτιάχνεις τα δικά σου παραμύθια.
- ✓ Να φτιάχνεις ερωτήσεις.
- ✓ Πώς να λες ΌΧΙ.
- ✓ Να χρησιμοποιείς τα σημεία στίξης.
- ✓ Να τονίζεις τις λέξεις που θέλουν δύο τόνους.

- ☀ Σε ποια χώρα βρίσκεται η πλατεία της εικόνας;
- ☀ Από πού το κατάλαβες;
- ☀ Τι θα άλλαζε, αν η ίδια πλατεία ήταν σε μια άλλη χώρα;
- ☀ Πότε σημαιοστολίζουμε τα κτίρια και τις πλατείες;
- ☀ Ξέρεις τι είναι εθνική γιορτή;

1

Η Χαρά, ο Αρμπέν, ο Λουκάς και η Γαλήνη δεν έχουν σχολείο σήμερα, γιατί είναι η 28η Οκτωβρίου.

Μετά την παρέλαση μαζεύτηκαν στο σπίτι του Λουκά. Ο μπαμπάς τους τους διηγείται συχνά ωραίες ιστορίες. Οι τέσσερις φίλοι τού ζητούν να τους πει μια ιστορία για την εθνική γιορτή...

Σαν παραμύδι

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας γίγαντας, ένας μεγάλος γίγαντας, τόσο μεγάλος όσο σαράντα εκατομμύρια άνθρωποι μαζί. Τον ίδιο καιρό κάπου κοντά στο γίγαντα ήταν κι ένας νάνος. Ένας μικρός νάνος. Νάνος και γίγαντας ζούσαν ο καθένας στον τόπο του χωρίς να ενοχλεί ο ένας τον άλλο. Τους χώριζε άλλωστε ένα τεράστιο αυλάκι, μια θάλασσα.

Και ήταν ευτυχισμένοι... Και περνούσε ο καιρός. Ο νάνος κοίταγε τη δουλειά του, ο γίγαντας τη δικιά του, και ζούσαν αγαπημένοι...

Ένα πρωί όμως ο μεγάλος γίγαντας φόρεσε ένα περίεργο καπέλο και μια ακόμη πιο περίεργη στολή. Φόρεσε και κάτι μεγάλες μπότες και μετά έκανε ένα μεγάλο πήδημα, έφτασε μπροστά στην πόρτα του μικρού νάνου και, **βάνοντάς** του μια λόγχη μπροστά στην κοιλιά του, είπε: «Ήρθα να σου πάρω το σπίτι· παραδώσου!».

Ο μικρός νάνος στην αρχή το πέρασε για χωρατό. «Κοίτα χωρατατζής που 'ναι ο μεγάλος γίγαντας!» σκέφτηκε. Και φέρνοντας στο νου το γνωστό τους χαιρετισμό, του φώναξε:

– Γεια σου, γείτονα!

Ο γίγαντας όμως δεν καταλάβαινε πια από τέτοια.

Πίεσε τη λόγχη πάνω στην κοιλιά του μικρού νάνου και άγρια ξαναφώναξε:

– Παραδώσου!

